

HABARI KITAIFA

Zone-KiSEZ yachangia uchumi viwanda Kigoma

Na Mwandishi Wetu

KAMPUNI ya Maeneo Maalum ya Kiuchumi ya Kigoma (Kigoma Special Economic Zone-KiSEZ) imechangia kuvutia wawekezaji, kuzalisha ajira na maendeleo ya viwanda katika Mkoa wa Kigoma.

KiSEZ ni kampuni ya serikali iliyopewa leseni na Mamlaka ya Eneo Huru la Uwekezaji kwa Mauzo Nje (EPZA) ambako kwa sasa kuna viwanda sita, vitatu vikiwa vinafanya kazi na vingine katika hatua mbalimbali za ujenzi.

Mkurugenzi Mtendaji wa KiSEZ, Sangu Deogratius, alisema mwishoni mwa wiki kuwa serikali imeendelea kuboresha miundombinu ya eneo hilo lenye ukubwa wa hekta 600,000 ili kuwavutia wawekezaji wengi zaidi.

“Kutokana na ongezeko la wawekezaji katika eneo la KiSEZ, mchango wake katika maendeleo ya viwanda na uchumi wa Mkoa wa Kigoma umekuwa ukiongezeka kwa kiasi kikubwa,” alisema.

Kampuni ya KiSEZ ilianzishwa mwaka 2013 kwa lengo la kuvutia wawekezaji wa ndani na nje kuwekeza kwenye viwanda mkoani Kigoma na pia kukuza biashara na mikoa ya jirani na nchi za Maziwa Makuu.

Ongezeko la uwekezaji wa viwanda katika eneo hili utachangia zaidi kuzalisha kazi kwa wakazi wa mkoa huu, kupata mafunzo na ujuzi mbalimbali, na kulipa kodi mbalimbali za serikali.

Mmoja wa uwekezaji mkubwa ambao umepata leseni kutoka kwenye mamlaka ya EPZA ni kiwanda cha kuchakata asali cha Thirdman Company Limited. Meneja wa Operesheni, Ziman Mbena alisema, kiwanda hiki kilichoanzishwa mwaka 2018 na kilizalisha tani 40 kwa mwaka. Lakini hadi kufikia mwisho wa mwaka jana uzalishaji ulifikia tani 1,000 na kwa mwaka huu malengo ni kuzalisha tani 1,800.

Kiwanda hicho cha kuchakata asali kimeajiri watu 60 kwa ajira za moja kwa moja na kufanya kazi na wafugaji wa nyuki zaidi ya 1400 katika mikoa ya Kigoma, Tabora na Singida.

Alisema katika kuhakikisha ubora unazingatiwa, kiwanda kimewaingiza wafugaji nyuki kwenye kanzi data kwa ajili ya kufuatilia uzalishaji wa asali unaozingatia viwango vinavyotakiwa katika soko.

Pia, wanatoa mafunzo kwa wafugaji wa nyuki ili kuweka na kuzingatia mazingira ya ubora katika ufugaji wao.

Alisema masoko makubwa ya bidhaa za asali ni pamoja na Afrika Kusini, Norway, Sweden, Amerika na Australia.

Kiwanda kingine ni NexGen Solawazi Limited ambacho huzalisha umeme wa megawati tano na kuwauzia Tanesco kwa ajili ya kusambaza sehemu mbalimbali za mkoa wa Kigoma.

Mkoa wa Kigoma haujaunganishwa na gridi ya Taifa, umeme huo umekuwa chachu kubwa katika maendeleo ya viwanda na shughuli nyingine za kiuchumi za mkoa huo.

Msimamizi Msaidizi wa kiwanda, Augustine Mabuga, alisema umeme huo umepunguza kwa kiasi kikubwa gharama za uzalishaji kwa kutumia mafuta kwa takribani Shilingi bilioni sita kwa mwaka.

Mwonekano wa sehemu ya ufukwe wa Rainbow, Mbezi Beach, Dar es Salaam. **PICHA: JENIFER GILLA**

Wafanyabiashara walalamika plastiki kuchafua fukwe Dar

Na Jenifer Gilla

LICHA ya juhudi kubwa zinazofanywa na serikali na wadau wa mazingira kuweka fukwe katika hali ya usafi jijini Dar es Salaam, tatizo la utupaji wa taka hizo limeendelea kuathiri biashara kwa wawekezaji wadogo wa maeneo hayo.

Ripoti ya Muungano wa Kimataifa wa Kuhifadhi Mali Asili (IUCN) kuhusu plastiki na jamii za ufukweni nchini ya mwaka 2021 inaonyesha kuwa asilimia 40 ya taka hizo zinakusanywa, lakini asilimia 96 hazisimamiwi na kusababisha kuingia kwenye mabwawa, bahari na maziwa.

Nipashe ilitembelea katika ufukwe wa Rainbow, Mbezi Beach na Msasani jijini Dar es Salaam, maarufu kama Beachmavi na kukuta taka za plastiki zimezagaa huku wafanyabiashara wakilalamikia hali hiyo kuathiri shughuli zao.

Mfanyabiashara wa vinywaji katika ufukwe wa Rainbow, Ramadhan Juma, alisema kwa sasa biashara yake imedhorota ikilinganishwa na miaka sita iliyopita wakati anaanza kwa sababu watu hawatembelei fukwe hiyo kutokana na uchafu.

Alitaja aina za taka zilizohamiri kuwa ni taulo za kike, diapers (nepi za watoto), chu-

pa na mifuko ya plastiki, taka za hospitali kama mabomba ya sindano na chupa za drip jambo linalohatarisha mazingira na afya za wanadamu.

“Zamani angalau watu walikuwa wanapita eneo hili kupunga upepo ufukweni wananunua vinywaji sasa hivi hakuna watu kwa kuwa fukwe imejaa taka za plastiki pia zimezagaa,” alisema.

Juma mwenye familia ya watoto watatu alisema wakati anaanza biashara hiyo alikuwa anauza kreti mbili za soda kwa siku, lakini sasa hivi anauza nusu kreti.

Mfanyabiashara mdogo wa chakula katika ufukwe wa Beachmavi, Zuhura Magimbe, alisema wateja wamepungua na waliobakia ni wavuvi wanaofanya shughuli zao eneo hilo.

Alisema wakati anaanza biashara katika eneo hilo mwaka 2015 alikuwa anauza hadi kilo tano na kilo tatu za ugali kwa siku kwa kuwa watu mbalimbali walikuwa wakitembelea eneo hilo, lakini sasa anauza wali kilo mbili na ugali kilo mbili.

“Watu sasa hivi hawaji tena kama zamani, taka zimekuwa nyingi hasa kipindi cha mvua, lakini pia kuna mifumo imewekwa inamwaga maji machafu katika eneo hili kwa

hiyo maji ya bahari ni meusi hayana mvuto na harufu ni kali,” alilalamika.

Wakati mamalishe, Jaeline Joseph alisema moja ya changamoto anayokutana nayo katika biashara yake ni wateja kuchagua mboga, wengi wakikataa kula samaki wakiadini kuwa si salama kutokana na madhara ya fukwe hiyo.

“Wateja wengi hasa wanaopita njia, wakija hapa wanakwambia kama hauna mboga nyingine basi, ila samaki hapana, ukiwauliza sababu wanasema hayo maji machafu ya habarini huyaoni, hao samaki hawatokuwa salama kwa afya zetu,” alisema.

Mjumbe wa Serikali ya Mtaa na Mwenyekiti wa Kamati ya Mzingira, Mbezi Beach A, Karoline Ngoda, alisema uchafu katika eneo hilo unachangiwa na Mto Mbezi pamoja na mito mingine iliyopo katika jiji hilo, inayomwaga maji baharini.

Alisema huandaa utaratibu wa kusafisha fukwe hizo mara kwa mara kwa kushirikiana na wadau, lakini baada ya muda mfupi taka hizo zinarudi tena hasa kipindi cha mvua.

Aliomba serikali kuweka chujio katika mito inayotirisha maji ili kuzuia taka kuingia katika bahari.

Mkurugenzi wa Taasisi ya

Mikakati ya Maendeleo Endelevu (TSDI), Fredy Kwezi, alisema pamoja na juhudi kubwa wanazofanya wadau wa mazingira kusafisha fukwe hizo hali haibadiliki jambo linalokatisha tamaa.

Alisema kama ufukwe huo ukiwa katika hali ya usafi utakuwa chanzo kizuri cha kuingizia serikali mapato na kuwanufaisha wafanyabiashara wadogo wa eneo hilo na kuiomba serikali itilie mkazo kuboresha hali ya usafi katika eneo hilo.

Mkurugenzi wa Taasisi ya Utu na Mazingira (HUDEFO), Sarah Pima, alishauri jamii kufuata Sheria ya Mazingira ya mwaka 2004 kifungu namba 106 inayotaka mtu yeyote kutochafua mazingira au kuruhusu mtu mwingine kufanya hivyo.

Aidha, amewakumbusha viongozi wa serikali kuanzia ngazi ya mtaa kutekeleza maa-gizo ya sheria ya mazingira mwaka 2004 kifungu namba 1(a) inayowaeleza kuhakikisha taka zote zinainishwa na kuchambuliwa kuanzia ngazi ya familia zinakozalishwa.

Alisema kwa kufanya hivyo itasaidia taka hizo hasa za plastiki kutotupwa ovyo na kuzagaa mitaani hali zinazosababisha kuingia kwenye mitaro ya maji na kuishia baharini.

KABWELA

Na Fadhili Mohammed

